

Schriftlezing:

LUCAS 2: 1 - 20

**"KERST ZONDER WOORDEN IN STILLE
VERWONDERING"**

DOOR KLAAS DE BOER

"Waar gaat u met Kerst over preken, meneer?" "Het thema: Kerstfeest zonder woorden." Direct erachteraan: "Dan heeft u het wel makkelijk! Kerstfeest zonder woorden..." Dan vertel je meteen van Felix Mendelssohn-Bartholdy, die enorm veel geschreven heeft en muziek gecomponeerd, en ook een bundel heeft samengevoegd die hij heeft genoemd: "Liederen zonder woorden. Lieder ohne Worte." Als je dan zo eens even zit te kijken op internet en te googelen bij "zonder woorden" dan ontdek je Toon Hermans, die tijdens een van zijn grote activiteiten een vrouw naar voren haalde en zei: "Ik wil over jou een liedje maken, maar je bent in feite te mooi voor woorden. En daarom – en toen keek hij met die olijke ogen – is het me niet gelukt."

Ja, dat heb je wel vaker dat muziek iets zegt wat je niet met woorden kunt vatten. Ze zijn te mooi, te dierbaar, in feite te lief voor woorden. Datzelfde gevoel heb ik ook in de kerstnacht. Dan zie ik een moeder en haar Kind. Een moeder die geen woord uitbrengt, Maria. Ze zingt niet meer; dat heeft ze eerder gedaan. Ze spreekt *not a word*. Het is alsof Maria zeggen wil: "Daar zijn nu geen woorden voor." Misschien heb je dat zelf ook wel eens een keer, dat je geen uitdrukking kunt geven aan je gevoelens. Misschien als je iemand wilt condoleren. Als er verdriet in het leven van mensen is gekomen, dan schieten woorden vaak tekort. Dan heb je een brok in je keel en is vaak het enige wat je kunt doen een hand op een schouder leggen. Woorden schieten tekort. En als je blij bent; dan slaat je stem soms over. Of als er iets bijzonders gebeurt, dan zwijg je. Soms uit verwondering. Niemand zegt iets. Dat moet je verwerken.

Misschien dat dat ook wel gebeurd is in het leven van Maria. Wat heeft ze het moeilijk gehad. Wat heeft ze veel meegemaakt. Eerst die ontmoeting met die engel, dan zwanger zonder man. Het moet je maar overkomen! Dan die lange reis naar Bethlehem en dan ook nog geen plaats om te overnachten. Geen plaats voor haar Kind.

En als dat Kind geboren is, komen die herders en die vertellen van engelen die gezongen hebben. "Meneer, wanneer was het eerste e-mailbericht?" Ik zei: "Tweeduizend jaar geleden." "Ja, zal wel..." Ik zei: "Ja, tweeduizend jaar geleden: e-mail, engelen-mail: Ere zij God, u is heden de Zaligmaker geboren."

Er was geen uitverkochte zaal voor dat concert, dat eenmaal in de openlucht gegeven werd. Het was geen hooggeëerd publiek, zo werd verteld. Die muziek gold slechts de herders in het open veld. Maar dat lied was nog nooit eerder gebracht of te horen geweest. Alleen in die nacht.

Dan zie je daar die koude stal en je ziet die voerbak, je ziet wat doeken en je ziet een Kind. En – niet vergeten – Maria. Ja, ze zit in het midden, vol verwondering. Haar Kind in het middelpunt. Daar zijn toch geen woorden voor? Maria is sprakeloos. In die stal van Bethlehem is een Kind geboren met een bijzondere naam. Jezus is de roepnaam en dat betekent: God redt. Met deze naam wil dat Kind worden aange-

roepen. Als je straks je handen vouwt in stille verwondering, dan luistert Hij. Hij luistert naar u, naar jou, naar mij.

Jezus wordt gauw vergeten, maar het Kerstfeest niet. Daar zorgt de commercie wel voor. Een eindeloze stroom van kerstaanbiedingen en kerstkaarten. Daardoor worden wij eraan herinnerd dat het 25 december wordt. Als je het belangrijkste maar niet vergeet: het Kerstkind Jezus. Maar daar praat je niet over. Daar kun je geen woord over kwijt. Misschien kun je er nog wel van zingen: "Jezus, Jezus, Uw Naam zij de eer, want Gij zijt der mensen en engelen Heer." Want daar zijn toch geen woorden voor?

Daarom vandaag: geen woorden, maar daden. Want God zoekt in de kerstnacht naar mensen. God zoekt in de kerstnacht en Hij voegt daar de daad bij het woord in de komst van Zijn Zoon. En daarbij heeft Hij u op het oog. Jezus, een lichtstraal in een donkere wereld. Jezus, de reddingsboei om je aan vast te klemmen.

Ieder jaar sturen Jezus en God Hun herinneringskaart. Speciaal voor jou. Echt speciaal voor jou: Jezus de Zaligmaker geboren. En dan ontdek je: dat feest is misschien wel een feest van de massa. Overal op de wereld Kerstfeest. Maar het is ook heel persoonlijk, want het gaat om u: ú is heden de Zaligmaker geboren. U kunt dat grote cadeau krijgen. U kunt dat cadeau krijgen voor niets. Daar zit het woordje *gratia* in: gratis, voor niks. Gratis voor jou. Dat is de genade van God.

Dat is tevens het wonder. En in die verwondering mag je naar de stal van Bethlehem gaan. Ik hoop dat dat woordje *verwondering* ook in uw kerstwoordenboek voorkomt en dat je vol verbazing blijft kijken. Dat niet iedere verwondering verdwijnt, maar dat je mond openvalt van verbazing en dat je er niet aan gewend raakt als je de wonderen en die geboorte ziet.

Daar moet je soms bij bepaald worden. Want dat je je kunt bewegen, is een wonder. En wanneer besef je dat pas? Als je op ziekenbezoek bent geweest bij mensen die zich niet kunnen bewegen. Dan loop je zo die lange trappen af naar beneden en kijk je naar je handen. Dat is een wonder. Het wonder van de gezondheid besef je pas als je gezond bent en je wordt geconfronteerd met ziekte. Het wonder van de opkomende zon wordt pas werkelijkheid als je het echt gaat meemaken. Het wonder van de ondergaande zon besef je pas als een ander je erop wijst.

Misschien is dat wel het grootste, dat verwondering die kostbare schat is die pas geopend wordt als de vanzelfsprekendheid ophoudt. Dat is misschien wel het grootste van Kerst: dat je vol verwondering in de kribbe mag kijken en dat je de grote Koning niet vergeet: God die tot ons komt in de gedaante van een Kind. God die wilde wonen tussen de mensen in, lid werd van dat menselijk gezin. Dat is om vol verwondering bij stil te staan. Dat is nu letterlijk een Godswonder.

Dan lees je Lucas 2. Heel bekend. Wordt overal gelezen. En dan ontdek je dat God van mensen houdt, dat Hij Zijn reddingsboei heeft uitgegoot en dan ga je vol verwondering rondom Jezus staan. Dan ben je net zoals de herders en allen die er omheen stonden: "Allen die het hoorden verbaasden en verwonderden zich." En wie zijn nu die *allen*? Dat zijn Wijzen. Dat zijn herders. Maar dat zijn ook... u en ik.

Ja, op internet stond een prachtige kerststal. En boven die kerststal stond: "God is hier." Je ziet daar een Kind. Je ziet daar paarden en ezels. Je ziet daar Jozef en Maria en... hele gewone mensen. Het zouden u en ik kunnen zijn. Trekossen, werkezels, zwarte schapen, zondebokken... Voor zulke mensen kwam Jezus naar deze wereld.

Misschien dat u vanmiddag het staldeurtje van uw eigen leven eens open moet zetten. Dan zie je jezelf rondom die kribbe. Je ziet daar die werkezels: altijd bezig. Je ziet daar het zwarte schaap in de familie soms... En je ziet daar die zondebok vaak... Maar boven die staldeur: "God is hier." Speciaal voor jou gekomen. Dan wordt het stil, dan kniel je neer en vraag je je heel ingetogen af: voor mij? Zie je dat Kind? Ja, voor jou. En je ontdekt: Jezus voor mij. Dan is het een en al verbazing.

Misschien ga je op reis naar Israël en wil je de plekken zien, zoek je de herdersvelden. Nou, ze zijn er haast niet meer. Ze verdwijnen. Er is nog een klein stukje om het toerisme in stand te houden. Dan kom je in die Geboortekerk, zoals ik hem gisteravond weer op de televisie zag. Het is een fort geworden. Maar om binnen te komen gebeurt er wat bijzonders als je naar die ingang kijkt.

Vroeger was het zo dat op al die heilige plaatsen grote kerken werden gebouwd. Ook daar in Bethlehem over die geboortegrot. En als je binnenkomt, zie je dat die grote deur dicht gemetseld is, zodat alleen maar de paarden er doorheen konden. De mensen moesten eraf. Later hebben ze die deur nog kleiner gemaakt om indringers buiten te houden. En als je nu binnen wilt komen, sta je in de rij en moet je bukken, moet je bijna knielen om binnen te komen. Dan ga je naar die grot – ze hebben er zelfs twee; anders kunnen ze alle bezoekers niet hebben – en wordt je op een ster gewezen: daar is Hij geboren. Je ziet waar de kribbe heeft gestaan.

Als je er met een groep bent, vragen mensen soms: "Waar is het Kind?" "Dat is tweeduizend jaar geleden één keer gebeurd, dat hoeft niet meer." Jezus kan alleen nog geboren worden in je hart, als je bij die kribbe leert te buigen, als je leert te knielen bij dat kruis. Dan wordt het pas echt Kerstfeest, Christusfeest. Dan wordt het echt in je leven een warme Kerst.

Ja, wat is nu een warme Kerst? Dat werd me gisteravond gevraagd. Ik zei: "Eerste Kerstdag 11°. Dat is nu met recht een warme Kerst. Zo warm hebben we het nog niet gehad de afgelopen tijd." Vorig jaar een witte Kerst met die sneeuw, weet u nog wel? En nu die warme Kerst. Ik hoop echt dat het een super-warme, een megawarme Kerst voor u wordt. Dat u genieten mag van mooie dingen, maar dat de warmte in uw hart, het wonder van genade, niet vergeten wordt.

Woorden daarvoor krijg je pas later. Net zoals die eenvoudige herders. Als ze bij het Kind zijn geweest, lees je niet dat ze gesproken hebben. Maar dan gaan ze terug en dan staat er: "En ze loofden en prijsden God over alles wat ze gehoord en gezien hadden."

En nu wij. Wij zijn in de stal geweest. Wij mogen verdergaan. Niet alleen vandaag, ook morgen. En volgende week mogen we het nieuwe jaar beleven. Je mag vol verwondering zijn over wat je gehoord en gezien hebt. Het begon allemaal in Bethlehem. En als je soms aan mensen vraagt: "Heb je het kerstgevoel al in je hart?" dan worden ze stil. Misschien moet je wel stil worden om door de knieën te gaan. Die vrouw, die ik gisteren sprak. "Heb je dat kerstgevoel al?" "Nee, maar ik heb wel alles in huis. Ik heb alles klaar. Het komt echt wel goed. Kerstfeest is niet het feest van stil worden, Kerstfeest is het feest van *vol* geworden. Afgelopen week: winkelstraten vol. Parkeerterreinen bij de supers: vol. Voorraadkasten: vol." Die vrouw zei het gisteren: "Morgen kerstdiner. Magen.... vol!"

Alles vol? Ook in Bethlehem? Herbergen vol? Alle pensions vol? Geen plaats...?

Tóch plaats in een arme stal. Plaats voor Jezus in je hart. Is uw hart er al vol van? Daar hoeft je mond niet van over te lopen, want er zijn toch geen woorden voor. Het is ongelooflijk dat Jezus naar je toekomt in je leven. En als Hij een plek in jouw leven heeft, dan ben je echt vol-maakt. Mooi woord, hè? Volmaakt: dan maakt Jezus het vol en wordt het een echt Christusfeest.

Daarom: Gezegende dagen! Een feest vol verwondering. Dan wordt het hét Kerstfeest van je leven. Zelfs zonder woorden... Want daar zijn toch geen woorden voor? Amen.